

Yüzbaşı Sarkis Torosyan
Çanakkale'den
Filistin
Cephesi'ne

YAYINA HAZIRLAYAN AYHAN AKTAR

YÜZBAŞI SARKİS TOROSYAN
Çanakkale'den Filistin Cephesi'ne

*From Dardanelles to Palestine - A true story of five battle fronts of Turkey
and her allies and a harem romance*

© 1929 Sarkis Torossian (ilk basım 1947)

İletişim Yayınları 1782 • Anı Dizisi 59

ISBN-13: 978-975-05-1080-9

© 2012 İletişim Yayıncılık A. Ş.

1. BASKI 2012, İstanbul
2. BASKI 2012, İstanbul

EDITÖR Berna Akkıyal

DİZİ KAPAK TASARIMI Utku Lomlu

KAPAK Suat Aysu

UYGULAMA Nurgül Şimşek

DÜZELTİ Ayten Koçal

DİZİN Güneş Akkor

BASKI ve CILT Sena Ofset · SERTİFİKA NO. 12064

Litros Yolu 2. Matbaacılar Sitesi B Blok 6. Kat No. 4NB 7-9-11

Topkapı 34010 İstanbul Tel: 212.613 03 21

İletişim Yayınları · SERTİFİKA NO. 10721

Binbirdirek Meydanı Sokak İletişim Han No. 7 Çağaloğlu 34122 İstanbul

Tel: 212.516 22 60-61-62 • Faks: 212.516 12 58

e-mail: iletisim@iletisim.com.tr • web: www.iletisim.com.tr

YÜZBAŞI SARKİS TOROSYAN

Çanakkale'den Filistin Cephesi'ne

From Dardanelles to Palestine

YAYINA HAZIRLAYAN Ayhan Aktar

ÇEVİREN Gizem Şakar

İÇİNDEKİLER

YÜZBAŞI TOROSYAN'IN ADI YOK!

AYHAN AKTAR.....11

Çanakkale'den Filistin'e

SARKIS TOROSYAN

BİRİNCİ BÖLÜM

BİRİNCİ DÜNYA SAVAŞI GÜNLERİ.....99

İKİNCİ BÖLÜM

HAREMDE GEÇEN GÜZEL GÜNLER.....105

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

ÇANAKKALE DENİZ SAVAŞLARI.....115

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

ÇANAKKALE'DEN MEZBAHAYA.....147

BEŞİNCİ BÖLÜM

KARA BULUTLAR DAĞILIYOR VE AŞK YÜZÜNÜ GÖSTERİYOR.....157

ALTINCI BÖLÜM

ÇANAKKALE CEPHESİ.....163

YEDİNCİ BÖLÜM

HAREMİN SIRRI.....177

SEKİZİNCİ BÖLÜM

AİLEMİN KÖTÜ TALİHİ.....185

DOKUNCU BÖLÜM

MAKEDONYA VE ROMANYA CEPHELERİ.....197

ONUNCU BÖLÜM

BİR RASTLANTI VE GİZLİ BİR MÜZAKERE.....207

ON BİRİNCİ BÖLÜM

IRAK CEPHESİ.....213

ON İKİNCİ BÖLÜM

ÇÖLDE KIZ KARDEŞİMİ BULUYORUM.....225

ON ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

FİLİSTİN CEPHESİ.....235

ON DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

ARAPLARIN GİZLİ HİZMETİNDE.....247

ON BEŞİNCİ BÖLÜM

KANLI İNTİKAMA GİDEN YOLDA.....259

ON ALTINCI BÖLÜM

KARDEŞLERİMİ BULUP FRANSIZ LEJYONU'NA KATILIYORUM.....271

ON YEDİNCİ BÖLÜM

KUVAYI MİLLİYE HATLARININ GERİSİNDE.....281

EK 1: Bir Biyografik Not.....293

EK 2: Önsöz - John Archibald McCallum.....295

DİZİN.....299

Yüzbaşı Sarkis Torosyan.

Osmanlı Hükümeti'nin Verdiği Tasdikname¹

Bismillahirrahmanirrahim
Osmanlı Ordu-yı Hümayunu
Başkumandan

Topçu Yüzbaşı – Sarkis Torosyan Bey
Ohan Oğlu
Doğum yeri Kayseri ili, Everek kazası

Yüzbaşı Sarkis Torosyan Bey, Çanakkale Muharebesi esnasında Ertuğrul Tabyası'ndaki 6. Ağır Topçu Alayı'nın kumandanıydı. Yüzbaşı Torosyan düşmanın 19 ve 25 Şubat 1915 tarihlerinde boğaza yaptığı saldırılarda düşman zırhlılarına kahramanca ve yiğitçe göğüs germiş, bir tanesini batırmış, bir diğerine ise ağır hasar vermiştir. Daha sonra, Rumeli [Hamidiye] Tabyası'nın komutasını üstlenmiştir. Düşman zırhlılarının 18 Mart 1915 tarihinde boğaza yaptıkları korkunç hücumlar sırasında, düşmana karşı bir kez daha büyük fedakârlıklarla harp etmiş ve batırdığı bir diğer düşman zırhlısıyla zaferin kazanılmasını sağlamıştır. Adı geçen kimse cephede yaralanmış, büyük bir cesaret örneği göstermiş ve Ordu-yı Hümayun'a zaferi getirmiştir. Binaenaleyh Ordu adına kendisine teşekkür edilerek 16 Aralık 1914 tarihinden itibaren Yüzbaşı rütbesine yükseltilmiştir. Ayrıca Osmanlı Hükümeti tarafından Harp Madalyası ile ödüllendirilmiştir.

Bu takdirname yukarıda adı geçen kişiye verilmiştir.
Tarih: 18 Mayıs 1915

Başkumandan ve Harbiye Nazırı Enver

1 Torosyan'ın kitabında verilen İngilizce metnin çevirisi.

Kayseri'nin Everek (Develi) kazasında doğan Yüzbaşı Sarkis Torosyan 1914 yılında Harbiye Topçu Okulu'nu bitirdi. Önce, Osmanlı Ordusu tarafından Almanya'da Krupp fabrikasında staja yollandı. Daha sonra, Çanakkale Cephesi'ndeki Ertuğrul Tabyası'na komutan olarak atandı. Düşman donanmasının 19 ve 25 Şubat 1915 tarihlerindeki saldırılarına karşı askerleriyle birlikte kahramanca direnen Torosyan, 18 Mart 1915 günü Rumeli Hamidiye Tabyası'nda savaştı ve ağır yaralandı. Harbiye Nazırı Enver Paşa tarafından takdirname ve "Devlet-i Aliyye-i Osmâniyye Harp Madalyası" ile ödüllendirildi. Rütbesi de üsteğmenlikten yüzbaşılığa yükseltildi.

Çanakkale'de Alçıtepe Savaşları'na 8. Tümen'in Topçu Taburu komutanı olarak katılan Yüzbaşı Torosyan, daha sonra Makedonya, Romanya, Irak ve Filistin cephelerinde savaştı. Harbiye Nazırı Enver Paşa'nın Osmanlı Ordusu'nda savaşan Ermeni subay ve askerî doktor ailelerinin tehcir edilmesi konusundaki kesin emirlerine rağmen, Develi'nin İttihatçı Kaymakamı Salih Zeki Bey, Yüzbaşı Torosyan'ın ailesini Suriye çöllerine sürdü. 1917 yılında kız kardeşi Bayzar'ı Suriye'deki kamplarda bulan Torosyan, ailesini öldürenlerden intikam almak amacıyla 19 Eylül 1918 günü saf değiştirerek Arap isyanına katıldı. Madalya sahibi "savaş kahramanı" iken, bir günde "vatan haini" oldu. 1920 yılında ise ABD'ye göç etti.

Çanakkale'den Filistin Cephesi'ne, resmî tarihimizin Birinci Dünya Savaşı'nda Osmanlı Ordusu'nda savaşan Ermeni subaylarla ilgili suskunluğunu bozacak bir kitap. İstanbul Bilgi Üniversitesi öğretim üyesi Prof. Ayhan Aktar'ın giriş yazısıyla...

